

Implicacions de la sentència del Tribunal Constitucional alemany

El dimecres 6 de maig, els jutges del Tribunal Constitucional alemany van qüestionar per mitjà d'una sentència la "legalitat" d'un dels programes del Banc Central Europeu (BCE). Banc presidit per Christine Lagarde i que el seu vicepresident és Luis de Guindos. Aquesta sentència es referia a la compra massiva de deute públic que havia realitzat en el passat el BCE en els mercats secundaris. Recordem que la compra massiva de deute pública, permet als Estats endeutats mantenir la seva capacitat d'endeutar-se en el mercat a un interès relativament baix.

Aquesta sentència va provocar un veritable sisme institucional. Lagarde va anunciar immediatament que mantindria el seu programa de compra de deute. El divendres 8 de maig el Tribunal de Justícia de la Unió Europea va declarar que la fallada del TC alemany «amenaçava la unitat d'ordenament jurídic de la Unió i la seguretat jurídica».

La presidenta de la Comissió Europea, Ursula Von der Leyden, va declarar després que el TC alemany havia «envaït la sobirania europea» en extralimitar-se en les seves competències.

El TC alemany en la seva sentència dóna tres mesos al Bundesbank (banc central alemany) perquè es presentin proves que la compra de deute públic dels diferents estats no és una intervenció fiscal encoberta en favor de països amb dificultats financeres com Itàlia o Espanya. Si les explicacions no són "clares" segons el parer del TC alemany, impediria que el Bundesbank continués aportant fons al BCE si aquest continua comprant deute.

El BCE viu de les aportacions dels diferents Bancs nacionals (dels 19 països de la zona euro). El problema és que la contribució del Bundesbank és la major de totes, un 26,4 per cent. Si el banc central alemany cessés de participar, això faria esclatar la base de l'eurozona amenaçant amb això al conjunt de la UE.

Quins interessos hi ha darrere d'aquest conflicte en aparença tècnic?

El TC alemany representa els interessos d'una part substancial de la burgesia alemanya i de l'Estat reconstituït després de la

II Guerra Mundial que en 1990 incorpora l'antiga RDA. L'estalvi i les rendes de la burgesia i sectors de les capes mitjanes a Alemanya és considerable. És una de les bases de l'estabilitat relativa de la seva economia capitalista –en comparació amb altres més vulnerables–, però augmenta de manera important l'especulació financera en detriment de la inversió massiva de l'Estat en serveis i infraestructures. La burgesia alemanya no és unànime sobre aquest tema, lluny d'això. Així, el govern Merkel no s'ha pronunciat ni a favor ni en contra de la sentència del TC. Wolfgang Schäuble, l'actual president del Bundestag i que, quan era ministre d'Hisenda, havia atacat brutalment per compte del capital alemany als treballadors de Grècia i altres països, diu que el TC assumeix el risc d'"amençar l'euro". Finalment Friedrich Merz, responsable directe de BlackRock (fons privat de pensions) a Alemanya i candidat a la presidència de la CDU per a succeir com a canceller a Merkel, expressa de manera més directa la posició del capital financer i dóna suport a la "sentència històrica". És aquest l'interès de la burgesia alemanya? El seu dilema és profund, insoluble i expressa la insostenible crisi del lloc internacional d'Alemanya, al mateix temps que resulta mortal per a les institucions europees, fins i tot l'euro. Manifesta la crisi abissal del sistema capitalista. El dilema és el següent:

Si el Bundesbank bloqueja les compres de deute i fa esclatar el pla del BCE, això pot llançar a una situació gravíssima a Estats com Itàlia, Espanya i fins i tot França (que són alguns dels principals importadors de la indústria alemanya i la seva alta tecnologia). Per exemple, l'agència de qualificació Moodys acaba d'anunciar la possibilitat de qualificar el deute italià com a «bo escombraries». El perill de fallida de Itàlia arrossegaria necessàriament a la indústria alemanya que sofreix ja les conseqüències de la guerra comercial deslligada per Trump i que veu tancant-se els seus mercats amb, per exemple, l'Iran, però sobretot amb la Xina a conseqüència de l'acord comercial entre els EUA i la Xina (que se situa en contradicció amb les regles de "lliure comerç" de l'OMC).

O per contra el BCE continua amb la seva política de compra massiva de deute públic en els mercats secundaris i sobretot amb la híper-expansió quantitativa garantida en un 26,4% per fons alemanys, la qual cosa podria provocar a més o menys curt termini l'explosió de la bombolla financera, amb ella també de l'euro, fins i tot de part important del sistema bancari, afectant molt greument a alguns Estats.

Assistim, doncs, a un nou capítol de la dislocació del mercat mundial que té com un dels seus efectes la pèrdua ràpida del protagonisme dels països europeus i la dislocació de la UE, amb l'intent de cada burgesia de preservar el seu propi lloc en el mercat mundial (el Bréxit és una expressió d'això)

Les «cimeres europees»

Recordem que el 10 d'abril va tenir lloc la reunió dels 19 ministres d'Economia i Finances dels països de l'euro (l'anomenat Eurogrup), la qual va decidir proposar al Consell Europeu "mobilitzar" 540.000 milions per a préstecs diversos, entre ells per a despeses sanitàries (sense condicions) per un import màxim del 2 per cent del PIB de cada país. Segons el vicepresident del BCE Guindos això significaria per a Espanya uns 24.000 milions. Aquesta mesura va ser saludada per tots els apòlogistes de la UE com una cosa molt positiva revelant que per fi la UE actuava. Però, enfront d'aquestes entusiàstiques declaracions, la realitat és més prosaica. D'una banda aquests fons per a despeses urgents NO serien mobilitzats sinó a partir de juny, i, per un altre, les «condicions» no semblen tan bones. Així, el divendres 8 de maig, la Ministra d'Hisenda, María Jesús Montero, va declarar que "li semblava bé aquest mecanisme d'ajudes, però que en aquest moment el Govern està trobant bon acolliment en el mercat del deute". Més sarcàsticament, el vicedirector de La Vanguardia, Manel Pérez, en la seva edició del 9 de maig titulava el seu article, "Ajuda? No, gràcies".

El 23 d'abril es va reunir el Consell Europeu, que agrupa els 27 caps d'Estat o de Govern de la UE. Com es diu, "la muntanya va parir un ratolí". En efecte, l'única decisió va ser donar vistiplau a la proposta

de l'Eurogrup i, com no hi havia acord sobre la demanda d'Itàlia i Espanya (i darre-re França) de deute mutualitzada (o sigui amb suport comú), es va decidir demanar a la Comissió Europea (que a la fi reapareix) que fes una proposta per a crear un fons de reconstrucció que hauria de mobilitzar un bilió i mig d'euros.

El 6 de maig la Comissió Europea havia d'haver presentat aquesta proposta, però la sentència del TC alemany era un veritable torpede, un anunci que s'oposaria a la compra massiva de deute en mercats secundaris i, més encara, a mobilitzar ajudes «a fons perdut» o amb deute a llarg termini. Per més que el Tribunal de Justícia de la UE hagi declarat que les seves decisions prevalen sobre les d'un tribunal nacional, tothom sap que és difícil, si no impossible, que aquestes decisions es prenguin sense l'acord de les institucions alemanyes.

Entretant la data del 6 de maig es va traslladar al 20 de maig, en què la presidenta de la Comissió Europea ha de presentar el seu pla de reconstrucció.

Mentrestant, tàcitament, i per pressió en particular del govern alemany, el capítol 1 del Tractat de la UE està suspès.

Aquest article regulava –més aviat prohibia– les ajudes dels Estats a les empreses en crisi perquè “falsegen la lliure competència”. En aquest moment, 26 dels 27 Estats, especialment Alemanya, però també Holanda i França, estan posant en marxa “dispositius nacionals” per a ajudar a les empreses (més de 100 dispositius nacionals estan ja en marxa). Milers de milions de suport a empreses com Lufthansa, Air France i unes altres. Alguns li criden a això “nacionalització”, com es va fer amb molts bancs en 2016. Però es tracta, més aviat, de «socialitzar les perdudes», per a reprivatitzar després.

Aquesta és l'alternativa que proposa el Govern alemany, “ajudar directament a les empreses” en comptes de crear deute mutualitzada. El problema és que, des del punt de vista de l'estabilitat capitalista” aquesta solució implica obrir més encara les tisores entre els uns o els altres, perquè els que tenen enormes deutes i dèficit difícilment poden acudir a aquest recurs per falta de fons. I així es troben en primer lloc Itàlia i Espanya, però també Portugal i Grècia.

I arribem al fons de la qüestió

La ministra Calviño, en l'informe enviat a Brussel·les, ha declarat que falten 80.000 milions d'euros per a acabar l'any (la diferència entre recursos i despeses previstes). L'Airef (Autoritat Independent de Responsabilitat Fiscal, al servei del capital financer) diu que falten més aviat 150.000 milions. Això seria només el principi del cost milionari de la «reconstrucció» (sobretot en pagaments als empresaris i bancs). L'Autoritat Fiscal ha declarat el 6 de maig que «els nivells del deute exigiran ajustos com els de la dècada passada». És a dir, que s'està preparant un pla d'ajust.

De moment, la vicepresidenta Calviño tracta de minorar el cost amb préstecs bancaris, més barats que els europeus. Però si el BCE no compra deute, la prima de risc augmentarà i la possibilitat d'endeutar-se a baix interès desapareixerà (avui el deute a deu anys és al 0,1 per cent

d'interès). Alguns experts assenyalen que, davant les exigències dels banquers, el govern considera la possibilitat d'acceptar que el país es vegi sotmès un rescat com els que va sofrir Grècia. Per tant, està rondant l'opció d'un altre pla de retallades amb la brutalitat del rescat.

D'aquí les insistent pressions del capital financer en favor d'un “govern fort” PSOE/PP, capaç d'imposar als pobles l'atur i la misèria després del sofert ja amb Zapatero i sobretot amb Rajoy. El problema és la decisió de resistir que manifesten els treballadors als hospitals i a les fàbriques. Tracten d'utilitzar als sindicats per a contenir als treballadors: l'acord social del dilluns 11 sobre els ERTE és una indicació del Pacte Social que pot establir-se sobre la base de les exigències de la patronal.

Hi ha un altre camí

En efecte, partint dels interessos de la majoria treballadora, de la població, partint dels drets democràtics (incloent-hi els drets dels pobles), hi ha un altre camí. Els 14 punts de la crida impulsada pel CATP inclouen mesures d'urgència que apunten a una cosa evident: qui mana i per a qui?

Posar sota el control de l'Estat les principals indústries, els bancs perquè paguin tot el que deuen, restablir els serveis públics i altres només serà possible sota l'impuls d'una mobilització massiva que derroti als banquers i franquistes, mobilització de moment bloquejada per la situació, però també per la política de partits i sindicats que diuen parlar en nom de la majoria social, però que se subordinen a les ordres del Govern que en lloc d'anteposar els drets de la majoria ha demostrat en aquests dos mesos que té com a línies vermelles la propietat privada i el règim monàrquic. En nom de la defensa del govern “amic” que se sotmet, es pretén que el moviment obrer i els pobles combreguin amb rodes de molí. Cal trencar aquesta subordinació perquè els treballadors i els pobles tenen dret a viure.

Videoconferencia y debate
Monarquía, lucha de clases y derechos de los pueblos...
Hacia dónde vamos?
23 de Mayo 2020
Sábado, 12 h
 Presentan: Jose A. Pego, Angel Taboas
 LA VERDAD
 LIBERTAD PRESOS POLÍTICOS, DEMOCRACIA, REPUBLICANISMO
 Partido Obrero Socialista Internacionalista POSI
 Sección de la IV Internacional en el Estado español

Escriu-nos perquè et facilitem les dades de connexió per Zoom

Campanya d'extensió i subscripcions a aquesta Carta Setmanal

Si no la reps, et convidem a que la rebis cada setmana. Si la reps, et proposem que subscriguis a altres companyes i companys als quals pugui interessar.

L'elaboració i enviament d'aquesta Carta comporta algunes despeses. El POSI, que l'edita, no té ni vol subvencions, tota la seva activitat i les seves publicacions són finançades exclusivament per treballadores i treballadors, que volen recolzar, en aquest cas, la publicació de la Carta Setmanal. Demanem un suport de 5 EUROS a l'any, o més si us sembla.

Per rebre-la, envia un correu electrònic a: inforposi@gmail.com

o entra a la nostra Web: <http://www.posicuartha.org>

Nostre compte corrent en La Caixa és: **2100 2812 51 0200071314**. Indicant: Recolzo Carta Setmanal

Carrer Desengaño, 12 (1º 3A). 28004 - Madrid
 Teléfono: 91 522 23 56 - Fax: 91 521 72 01
<http://www.posicuartha.org>
 Busca'ns en Twitter: @posicuartha